

Motanka jest symbolem dobrobytu, dobra i nadziei. Pełniła tradycyjnie funkcję talizmanu chroniącego ludzki los. Losu nie wolno kłuć ani przecinać, dlatego lalkę tworzy się bez użycia ostrych przedmiotów, tylko przez motanie. Do jej przygotowania wykorzystywano stare ubrania członków rodziny. *Motanki* tworzone wyłącznie ze szczerą intencją, miały mieć potężną moc i chronić dom, a także każdego z jego mieszkańców.

Często *motanki* związane były z macierzyństwem oraz płodnością. Wspierały tradycyjne wzorce kobiecych zachowań i czynności związanych z opieką nad dzieckiem: karmienia, otulania, usypiania. *Motanka* ochronna mogła „mieszkać” w dziecięcej kołysce, lalka umieszczona naprzeciwko drzwi wejściowych miała przejmować negatywne nastroje wchodzących, stojąca w oknie – przyciągnąć dobrego kandydata do ożenku.

Motanki nie mają twarzy – swojego „ego”, by mogły przejąć osobiste intencje człowieka, który je tworzy. Są wśród nich m.in. opiekuńcze *Otulaczki*, *Podróżki* i *Wieduczki* – przewodniczki, *Zielarki*, *Bogacze* i *Ziarnuszki* na urodzaj oraz spełniające życzenia *Żadanice*. *Motanka* to zabawka, którą bawi się „w życie”.

Motanka is a symbol of prosperity, good and hope. Traditionally it would serve as a talisman protecting human fate. Fate cannot be pierced or cut, therefore the doll is created without the use of sharp objects, only by weaving. Old clothes of family members were used to prepare it. *Motanki*, created only with sincere intentions, were supposed to be very powerful and protect the house, as well as each of its inhabitants.

Motanki were often associated with motherhood and fertility. They supported traditional patterns of female behavior and activities related to child care: feeding, swaddling, putting to sleep. A protective *motanka* could "live" in a child's cradle, a doll placed opposite the front door was supposed to take over the negative moods of those entering, standing in the window – to attract a good candidate for marriage.

Motanka does not have a face – their "ego", so that they can take over the personal intentions of the man who creates them. Among them are e.g. caring *Swaddles*, *Travelers* and *Wieduczki* – guides, *Herbalists*, *Rich dolls* and *Grain dolls* for fertility and *Żadanice* fulfilling wishes. *Motanka* is a toy to “play life”.

Мотанка – символ достатку, добра та надії. Він традиційно служив оберегом людської долі. Долю неможливо проткнути або розрізати, тому лялька створюється без використання гострих предметів, лише мотання. Для його приготування використовувався старий одяг домочадців. *Мотанки*, створювались лише зі щирих намірів, мали мати могутню силу й захищати дім, а також кожного його мешканця.

Мотанки часто асоціювали з материнством і родючістю. Вони підтримували традиційні моделі жіночої поведінки та діяльності, пов'язані з доглядом за дитиною: годування, сповивання, вкладання спати. Оберегова *мотанка* могла «жити» в дитячій колисці, лялька, поставлена навпроти вхідних дверей, мала оволодіти негативними настроями тих, хто входить, стоячи у вікні – привабити хорошого кандидата до шлюбу.

Мотанки не мають обличчя – свого «я», щоб вони могли взяти під контроль особисті наміри людини, яка їх створює. Серед них напр. турботливі *Берегині*, *Подорожниці* і На материнство, *Ведучки* - провідники, *Травниці*, *Багачки* і *Зерновушки* для родючості та *Жаданниці*, що виконують бажання.

Мотанка – іграшка, якою грають «в життя».

Рушнік [UA]

прямокутний шмат лляного чи конопляного полотна, що має на кінцях, а часто і на всьому полотні різноманітні вишиті або виткані композиції, які відображають світогляд та звичаї предків, а також несуть інформацію про добро, достаток, здоров'я. Рушники є символом матеріальної культури слов'ян, важливою складовою обрядів та ритуалів.

Вишивка рушників – давній український народний звичай, з нагоди:

Хрещення

мав бути без жодного чорного стібка, на ньому несли дитину до Хрещення.

Великодня

Оздоблювали хрестами, квітами та птахами, ними накривали кошики.

на далеку дорогу

Мати вишивала для сина, коли той покидав рідний поріг, дарувала на щастя в новому житті. Його берегли як пам'ять про рідний дім, родину. У вірші Андрія Малишка читаємо: "І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала, І рушник вишиваний на щастя, на долю дала"...

Будівництва

по закінченню будівництва його дарували майстру.

зустрічі гостей на ньому підносили гостям хліб та сіль.

смерті

на таких рушниках труну опускали тіло людини в могилу.

Рушник на стіні — давній звичай, ними прикрашали ікони та фотографії. Не було, здається, в Україні жодної оселі, якої не прикрашали б рушниками, хоч би як убого люди не жили. Хата без рушників, казали в народі, що родина без дітей.

Рушник з давніх-давен символізував не тільки естетичні смаки, він був своєрідною візиткою, а якщо точніше — обличчям оселі, відтак і господині. За тим, скільки і які були рушники, створювалося враження про жінку, її дочок, про їх вправність, майстерність, зрештою охайність і працьовитість.

Найпоширенішими та найпопулярнішими рушниками є весільні. Їх вишивають за особливою технологією, оскільки кожен з них має своє значення і символіку:

Головний рушник. На нього стають наречені під час весільної церемонії.

Іконний. Ним обрамляють ікони, якими благословляють молодих.

Союзний. Цим рушником зв'язують руки нареченим.

Під коровай. Ним батьки благословляють своїх дітей на шлюб і зустрічають після.

Вишитий рушник раніше увінчували різноманітною символікою:

- **восьмикутною зіркою** – сонця,
- **пуп'янками квітів** – продовження роду,
- **калиною та виноградом** – красу та благополуччя.

В сучасності на весільних рушниках часто можна побачити вишитий напис "На щастя, на долю", що означає побажання молодим щасливого подружнього життя.

Раніше рушники були в кожному домі, їх поважали, берегли як дуже цінну річ для всієї родини. Дитину ще змалку вчили поважати вишиті рушники, а дівчатка часто спостерігали, як мами та бабусі займалися рукоділлям довгими вечорами.

Вишиваний рушник донині не втратив свого значення в побуті. І тепер ним прикрашають інтер'єри помешкань, вівтарі та ікони в церквах. І надалі він залишається атрибутом народних звичаїв та обрядів.

Rucznik [ENG]

A rectangular piece of linen or hemp cloth, which has various embroidered or woven compositions on the ends, and often on the entire surface of the fabric. They reflect the worldview and customs of the ancestors, symbolize goodness, prosperity and health. Towels are an important element of the material culture of the Slavs, an essential attribute of rites and rituals.

Embroidery of ruczniks is an old Ukrainian folk custom. They were created for various occasions:

Christenings

The rucznik could not contain a single black stitch, the child was carried on it for baptism.

Easter

Decorated with crosses, flowers and birds, they were used to cover baskets with blessed food.

Long journey

The mother embroidered a rucznik for her son when he left the family threshold, she gave it to him for good luck in a new life. It was valued as a memento of the family home, as in the poem by Andriy Malysko: "And for distant happiness, a modest gift, a linen towel you gave me, embroidered by you, flowery and colorful, like a flower"...

Construction

After the construction of eg. a house was completed, it was given to the chief builder.

Welcoming guests

On the rucznik, guests were served bread and salt.

Death

The coffin was lowered into the grave on the rucznik.

It was an old custom to place ruczniks on the walls; they decorated icons and photographs with them. It seems that there was not a single house in Ukraine that was not decorated in this way, no matter how poor the people lived.

A house without ruczniks, as they used to say, is like a family without children. A rucznik has long symbolized not only aesthetic tastes, it was a kind of calling card of the house, and therefore of the hostess. The number and type of ruczniks created an idea of a woman, her daughters, their skills and diligence.

The most popular ruczniks are those made on the occasion of a wedding. They are embroidered using a special technology, each of them has its own meaning and symbolism:

Main rucznik

The bride and groom stand on it during the wedding ceremony.

Icon rucznik

It is used to frame icons that are used to bless the newlyweds.

Rucznik of the union

It is used to tie the hands of the bride and groom.

Under the korovaj rucznik

It is used by parents to bless their children with bread for the wedding and to welcome them after the wedding.

Embroidered ruczniki used to be crowned with various symbols:

- **an eight-pointed star** (the sun),
- **flower buds** (procreation),
- **viburnum and grapes** (beauty and prosperity).

Nowadays, on wedding ruczniki you can often see the embroidered inscription "For fortune, for fate", which means wishing the newlyweds a happy married life.

Ruczniki in every home were respected and appreciated as very important objects for the whole family. Children were taught to respect embroidered rugs from an early age, and girls often watched their mothers and grandmothers doing their needlework in the long evenings.

The embroidered rug has not lost its importance in everyday life to this day. And now it decorates the interiors of homes, altars and icons in churches. It is also still an attribute of folk customs and rituals.

Rucznik [PL]

Prostokątny kawałek płótna lnianego lub konopnego, który ma różne haftowane lub tkane kompozycje na końcach, a często na całej powierzchni tkaniny. Odzwierciedlają one światopogląd i zwyczaje przodków, symbolizują dobro, dobrobyt i zdrowie. Ręczniki są ważnym elementem kultury materialnej Słowian, istotnym atrybutem obrzędów i rytuałów.

Haftowanie ruczników to stary ukraiński zwyczaj ludowy. Tworzono je na różne okazje:

Chrzcziny

Rucznik nie mógł zawierać ani jednego czarnego ściegu, dziecko było na nim niesione do chrztu.

Wielkanoc

Zdobione krzyżami, kwiatami i ptakami, służyły do przykrycia koszyków.

Długa podróż

Matka haftowała rucznik dla syna, gdy opuszczał rodzinne progi, dawała mu go na szczęście w nowym życiu. Był ceniony jako pamiątka rodzinnego domu, jak w wierszu Andrija Małyszki:

„I na szczęście dalekie, skromny dar, lniany ręcznik mi dałaś, haftowany przez Ciebie, wrzorzysty i barwny, jak kwiat”.

Budowa

Po zakończeniu budowy, np. domu, darowano go głównemu budowniczemu.

Powitanie gości

Na ruczniku gościom podawano chleb i sól.

Śmierć

Trumnę opuszczano do grobu na rucznikach.

Dawnym zwyczajem umieszczano ruczniki na ścianach; ozdabiano nimi ikony i fotografie. Wydaje się, że nie było ani jednego domu na Ukrainie, który nie byłby ozdobiony w ten sposób, bez względu na to, jak biednie żyli

ludzie. Dom bez ruczników, jak mawiano, to jak rodzina bez dzieci. Rucznik od dawna symbolizował nie tylko gusta estetyczne, był swego rodzaju wizytówką domu, a więc i gospodyni. Liczba i rodzaj ruczników tworzyły wyobrażenie o kobiecie, jej córkach, ich umiejętnościach i pracowitości.

Najbardziej popularnymi rucznikami są te, które powstawały z okazji ślubu. Są one haftowane przy użyciu specjalnej technologii, każdy z nich ma swoje znaczenie i symbolikę:

Rucznik główny

Panna młoda i pan młody stoją na nim podczas ceremonii ślubnej.

Rucznik ikonowy

Służy do oprawiania ikon, którymi błogosławieni są nowożeńcy.

Rucznik związku

Związuje się nim ręce panny młodej i pana młodego.

Rucznik pod korowaj

Używają go rodzice, aby błogosławić chlebem dzieci na ślub i powitać po ślubie.

Haftowane ruczniki były dawniej koronowane różnymi symbolami:

- **ośmioramienną gwiazdą** (słońce),
- **pąkami kwiatów** (prokreacja),
- **kaliną i winogronami** (piękno i dobrobyt).

Obecnie na rucznikach ślubnych często można zobaczyć haftowany napis „*Na szczęście, na los*”, co oznacza życzenie nowożeńcom szczęśliwego życia małżeńskiego.

Ruczniki w każdym domu szanowano, ceniono jako bardzo ważną rzecz dla całej rodziny. Dzieci uczono szacunku do haftowanych ruczników od najmłodszych lat, a dziewczynki często oglądały swoje mamy i babcie, podczas wykonywania robótek ręcznych długimi wieczorami.

Haftowany rucznik do dziś nie stracił na znaczeniu w życiu codziennym. I teraz ozdobi wnętrza domów, ołtarze i ikony w kościołach. Nadal jest też atrybutem ludowych zwyczajów i rytuałów.

Rucznik [ENG]

A rectangular piece of linen or hemp cloth, which has various embroidered or woven compositions on the ends, and often on the entire surface of the fabric. They reflect the worldview and customs of the ancestors, symbolize goodness, prosperity and health. Towels are an important element of the material culture of the Slavs, an essential attribute of rites and rituals.

Embroidery of ruczniks is an old Ukrainian folk custom. They were created for various occasions.

Christenings

The rucznik could not contain a single black stitch, the child was carried on it for baptism.

Easter

Decorated with crosses, flowers and birds, they were used to cover baskets with blessed food.

Long journey

The mother embroidered a rucznik for her son when he left the family threshold, she gave it to him for good luck in a new life. It was valued as a memento of the family home, as in the poem by Andriy Malysko: "And for distant happiness, a modest gift, a linen towel you gave me, embroidered by you, flowery and colorful, like a flower"...

Construction

After the construction of eg. a house was completed, it was given to the chief builder.

Welcoming guests

On the rucznik, guests were served bread and salt.

Death

The coffin was lowered into the grave on the rucznik.

It was an old custom to place ruczniks on the walls; they decorated icons and photographs with them. It seems that there was not a single house in Ukraine that was not decorated in this way, no matter how poor the people lived.

A house without ruczniks, as they used to say, is like a family without children. A rucznik has long symbolized not only aesthetic tastes, it was a kind of calling card of the house, and therefore of the hostess. The number and type of ruczniks created an idea of a woman, her daughters, their skills and diligence.

The most popular ruczniks are those made on the occasion of a wedding. They are embroidered using a special technology, each of them has its own meaning and symbolism.

Main rucznik

The bride and groom stand on it during the wedding ceremony.

Icon rucznik

It is used to frame icons that are used to bless the newlyweds.

Rucznik of the union

It is used to tie the hands of the bride and groom.

Under the korovaj rucznik

It is used by parents to bless their children with bread for the wedding and to welcome them after the wedding.

Embroidered ruczniks used to be crowned with various symbols:

- **an eight-pointed star** (the sun),
- **flower buds** (procreation),
- **viburnum and grapes** (beauty and prosperity).

Nowadays, on wedding ruczniks you can often see the embroidered inscription "For fortune, for fate", which means wishing the newlyweds a happy married life.

Ruczniks in every home were respected and appreciated as very important objects for the whole family. Children were taught to respect embroidered ruczniks from an early age, and girls often watched their mothers and grandmothers doing their needlework in the long evenings.

The embroidered rucznik has not lost its importance in everyday life to this day. And now it decorates the interiors of homes, altars and icons in churches. It is also still an attribute of folk customs and rituals.

Woskowy ukraiński wianek ślubny [PL]

Delikatność w każdym płatku. Pamięć w każdym detalu

Wyobraź sobie: poranne światło wpada przez okno drewnianej chaty, a młoda dziewczyna, z drzeniem serca, zakłada ślubny wianek. Nie z żywych kwiatów, lecz z drobnych, białych arcydzieł — kwiatków i listków, uformowanych z wosku. Migoczą jak kryształ, lśnią w słońcu, a w każdym płatku ukryta jest cicha obietnica miłości, nadziei i świetlanej przyszłości.

Woskowy wianek, nazywany również parafinowym, to wyjątkowa ozdoba ślubna i potężny amulet, którego historia sięga XIX wieku. Szczególną popularność zdobył w zachodniej Ukrainie, zwłaszcza w Galicji. Wianki te wykonywano ręcznie z wosku, drutu, nici i tkanin. Jego wykonawczynie własnoręcznie formowały każdy kwiatek, pokrywając go cienką warstwą jasnego wosku — symbolu czystości, światła i ciszy.

Taki wianek panna młoda zakładała w najważniejszym dniu swojego życia. Zastępował żywy wianek, symbolizował przejście z panieństwa do małżeństwa, duchowe piękno, niewinność i wewnętrzną siłę kobiety.

Każdy element miał głębokie znaczenie:

✿ **Liście mirtu** — wieczna miłość

✿ **Białe kwiaty** — czystość i delikatność

🕯 **Wosk** — światło duszy i błogosławieństwo

🔔 **Drobne dzwoneczki** — ochrona przed złem i urokiem

Wianki te przechowywano jako rodzinne pamiątki, wkładano do posagu, przekazywano z pokolenia na pokolenie — wraz z pamięcią, historią rodu i wiarą.

Dziś woskowy wianek powraca do mody ślubnej jako symbol subtelności, tradycyjnej estetyki i głębokiego sensu. To nie tylko ozdoba — to sztuka, która ożywa w dłoniach twórczyni. To detal, który czyni pannę młodą prawdziwą bohaterką ukraińskiej baśni.

Восковий весільний вінок [UA]

Ніжність у кожній пелюстці. Пам'ять у кожній деталі

Уявіть собі: ранкове світло ллється крізь вікно дерев'яної хати, а молода дівчина, з трепетом у серці, вдягає весільний вінок. Не з живих квітів, а з маленьких білих творінь — квіток і листочків, виліплених з воску. Вони мерехтять, мов кришталь, сяють на сонці, і в кожній пелюстці — мовчазна обітниця любові, надії, світлого майбуття.

Восковий вінок, який ще називають парафіновим, — це унікальна весільна прикраса й потужний оберіг, що бере початок із XIX століття. Особливої популярності він набув у Західній Україні, зокрема на Галичині. Його плели вручну з воску, дроту, ниток і тканини. Майстрині власноруч ліпили кожну квіточку, покриваючи її тонким шаром світлого воску — символу чистоти, світла та тиші.

Такий вінок наречена вдягала у найважливіший день свого життя. Він замінював живий вінок, був ознакою переходу з дівочтва в подружжя, символізував духовну красу, невинність і глибоку жіночу силу.

Кожен елемент мав сакральне значення:

✿ **Міртове листя** — вічне кохання

✿ **Білі квіти** — чистота й ніжність

🕯 **Віск** — світло душі й благословення

🔔 **Дрібні дзвіночки** — захист від зла та злих очей

Ці вінки зберігали як родинну реліквію, вкладали до посагової скрині й передавали з покоління в покоління — разом із пам'яттю, родинною історією та вірою.

Сьогодні восковий вінок знову повертається у весільну моду як символ витонченості, традиційної естетики та глибокого змісту. Це не просто прикраса — це мистецтво, що оживає руками майстрині. Це деталь, яка робить образ нареченої справжньою українською казкою.

Ukrainian wax wedding wreath [EN]

Delicacy in every petal. Memory in every detail

Imagine: morning light shines through the window of a wooden hut, and a young girl, with a trembling heart, puts on a wedding wreath. Not from live flowers, but from small, white masterpieces – flowers and leaves, molded from wax. They shimmer like crystal, shine in the sun, and in each petal there is a hidden silent promise of love, hope and a bright future.

A wax wreath, also called a paraffin wreath, is a unique wedding decoration and a powerful amulet, history of which dates back to the 19th century. It gained particular popularity in western Ukraine, especially in Galicia. These wreaths were handmade from wax, wire, thread and fabric. Its creators personally formed each flower, covering it with a thin layer of light wax – a symbol of purity, light and silence. Such a wreath was worn by the bride on the most important day of her life. It replaced a fresh flowers wreath, symbolized the transition from maidenhood to marriage, spiritual beauty, innocence and the inner strength of a woman.

Each element had a deep meaning:

🌿 **Myrtle leaves** – eternal love

🌸 **White flowers** – purity and delicacy

🕯️ **Wax** – light of the soul and blessing

🔔 **Small bells** – protection from evil and charm

These wreaths were kept as family heirlooms, put into dowries, passed down from generation to generation – along with memory, family history and faith.

Today, the wax wreath is returning to wedding fashion as a symbol of subtlety, traditional aesthetics and deep meaning. It is not just a decoration – it is art that comes to life in the hands of the creator. It is a detail that makes the bride a true heroine of a Ukrainian fairy tale.

Ukrainian wax wedding wreath [EN]

Delicacy in every petal. Memory in every detail

Imagine: morning light shines through the window of a wooden hut, and a young girl, with a trembling heart, puts on a wedding wreath. Not from live flowers, but from small, white masterpieces – flowers and leaves, molded from wax. They shimmer like crystal, shine in the sun, and in each petal there is a hidden silent promise of love, hope and a bright future.

A wax wreath, also called a paraffin wreath, is a unique wedding decoration and a powerful amulet, history of which dates back to the 19th century. It gained particular popularity in western Ukraine, especially in Galicia. These wreaths were handmade from wax, wire, thread and fabric. Its creators personally formed each flower, covering it with a thin layer of light wax – a symbol of purity, light and silence. Such a wreath was worn by the bride on the most important day of her life. It replaced a fresh flowers wreath, symbolized the transition from maidenhood to marriage, spiritual beauty, innocence and the inner strength of a woman.

Each element had a deep meaning:

🌿 **Myrtle leaves** – eternal love

🌸 **White flowers** – purity and delicacy

🕯️ **Wax** – light of the soul and blessing

🔔 **Small bells** – protection from evil and charm

These wreaths were kept as family heirlooms, put into dowries, passed down from generation to generation – along with memory, family history and faith.

Today, the wax wreath is returning to wedding fashion as a symbol of subtlety, traditional aesthetics and deep meaning. It is not just a decoration – it is art that comes to life in the hands of the creator. It is a detail that makes the bride a true heroine of a Ukrainian fairy tale.

Слава Україні!

Слава Україні!

